

8 TREBALL Digne
I CREIXEMENT
ECONÒMIC

Treball digne i creixement econòmic

Promoure el creixement econòmic, sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva, i el treball digne per a tothom

Quina és la situació a què es vol arribar el 2030?

Tal com ha definit l'OIT, l'objectiu de l'**ODS 8** és situar la creació de llocs de treball al centre de l'elaboració de les polítiques econòmiques i dels plans de desenvolupament. Això ha de permetre crear oportunitats de **treball digne** i un model de creixement més sòlid i inclusiu que permetrà reduir les desigualtats, de tal manera que beneficiï les economies i la població, i s'erigeixi com un motor clau del creixement econòmic.

L'ODS 8 és un dels objectius amb més interès sindical, ja que no només constitueix un objectiu central de l'Agenda 2030, sinó que també és un instrument que contribueix al compliment efectiu de la resta dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i que estableix els factors clau per promoure un canvi de paradigma en el sistema econòmic que permeti promoure una globalització justa, la reducció de la pobresa, una nova forma de producció i consum, i un model climàtic resiliència. [1]

L'ODS 8 implica:

- La **defensa del treball digne** entès com el dret de tota persona a accedir a un sistema d'ocupació que es basi en:
 - La protecció i la vigència dels drets humans laborals
 - La protecció social universal
 - El lliure exercici de les llibertats sindicals
 - La promoció d'un model d'ocupació basat en el treball digne
 - La inclusió de la perspectiva de gènere com a eix transversal
- L'impuls d'un **model que creï treball de qualitat i creixement** [1] i que sigui:
 - Sostingut durant llargs períodes de temps.
 - Inclusiu, garant de l'equilibri intrageneracional, capaç de revertir les desigualtats estructurals i generador de mecanismes justos de redistribució de la riquesa entre totes les persones.
 - Sostenible, garant de l'equilibri intergeneracional i d'un creixement que no comprometi els recursos de les generacions futures, especialment en matèria social, econòmica i mediambiental.
 - La promoció d'un creixement intensiu en mà d'obra que assegurí la plena ocupació en condicions dignes.

Actualment, amb el sorgiment de noves formes d'ocupació, com el treball per plataformes, i amb la proliferació de noves formes de producció que es deslocalitzen a altres països per maximitzar els beneficis en detriment dels drets humans, l'ODS 8 constitueix un dels objectius transversals i centrals per promoure un creixement sostenible global en la seva triple dimensió: econòmica, social i mediambiental. En aquest sentit, des del moviment sindical i a través de la Confederació Europea de Sindicats (CES), [2] s'ha construït un indicador compost que avalui el grau real de consecució del creixement econòmic i el treball digne en un context econòmic i laboral en canvi continu. Aquest indicador es divideix en tres grans dimensions [3]:

- El benestar econòmic, que avalua el "model d'ocupació i la participació de la població en la distribució del creixement econòmic".
- La qualitat de l'ocupació, que "identifica el nivell de treball digne existent mitjançant la qualitat de l'ocupació generada".
- La vulnerabilitat laboral, que avalua com es "manifesta el benestar econòmic i la qualitat de l'ocupació generada en la qualitat de vida de la població".

Queden pocs anys per assolir-lo. Quina és la situació actual?

Treball infantil

160 MILIONS
de criatures al món treballen

8,9 MILIONS MÉS
d'infants en risc de treball infantil

El treball infantil ha estat definit per l'OIT com aquell treball que desenvolupen els infants en edats compreses entre els 5 i els 17 anys que els priva de la seva infantesa, del desenvolupament del seu potencial i de la seva dignitat, que és perjudicial i que compromet el seu desenvolupament físic i psicològic.

Al món

Al món hi ha 160 milions de criatures que treballen. D'aquestes, 79 milions ho fan en les pitjors formes de treball infantil.

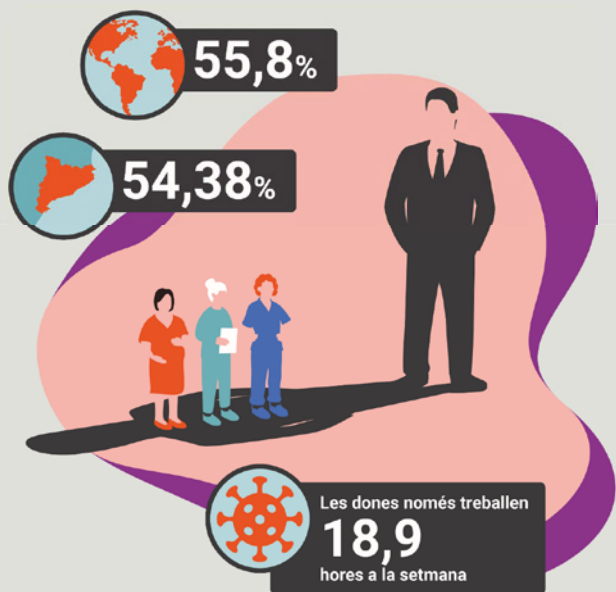
Font: [OIT](#)

Impacte COVID

La COVID-19 ha suposat un augment del nombre de llars en situació de pobresa i el tancament de gran part dels centres educatius al món. D'acord amb això, l'OIT preveu que, a finals del 2022, podria haver-hi 8,9 milions més d'infants en situació de treball infantil. D'aquests, almenys 4,9 milions serien criatures amb edats compreses entre els 5 i els 11 anys.

Font: [OIT](#)

Taxa d'ocupació

S'anomena *taxa d'ocupació d'un grup* la proporció de persones ocupades sobre el total de població d'aquestes edats.

Al món

Al món, l'any 2022, la taxa d'ocupació se situa en el 55,8 %.

Font: [OIT](#)

A Catalunya

La taxa d'ocupació a Catalunya se situa en el 54,38 %. En el cas dels homes aquesta xifra se situa en el 58,36 %, mentre que, en el cas de les dones, es redueix fins al 50,63 %.

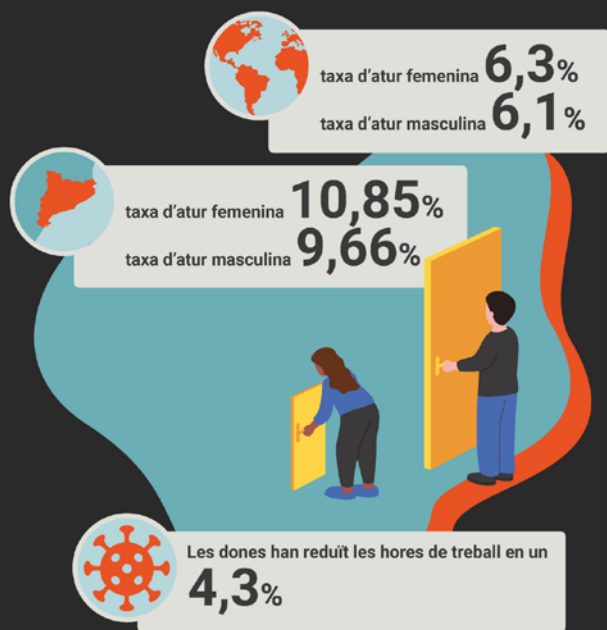
Font: [IDESCAT](#)

Impacte COVID

Arran de la COVID-19, les dones passen només 18,9 d'hores setmanals treballant mentre que, en el cas dels homes, el promig s'eleva fins a 33,4 hores.

Font: [OIT](#)

Taxa d'atur per sexes

Al món

Segons dades de l'OIT, la taxa d'atur el 2021 per a les dones s'estima en un 6,3 %, mentre que, en el cas dels homes, s'estima en un 6,1 %.

Font: [OIT](#)

A Catalunya

Durant el primer trimestre del 2022, la taxa d'atur a Catalunya era del 10,23 %. En el cas dels homes, la xifra se situava en un 9,66 % i, en el cas de les dones, en el 10,85 %, tot i que les dones presenten una taxa d'ocupació inferior.

Font: [Idescat](#)

Impacte COVID

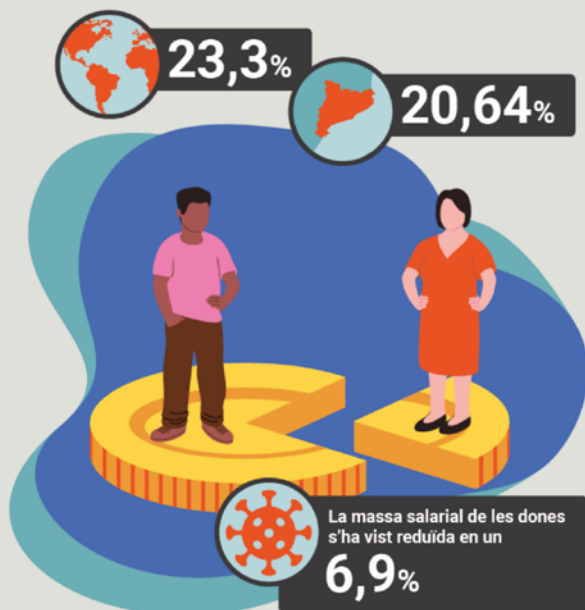
Es calcula que, el 2022, l'atur se situarà en 207 milions de persones desocupades al món, respecte dels 186 milions del 2019.

Font: [OIT](#)

Les dones, el 2021, han vist reduïdes les hores de treball en un 4,3 % respecte d'un 3,6 % en el cas dels homes.

Font: [OIT](#)

Bretxa salarial de gènere

La bretxa salarial de gènere mesura la diferència entre els ingressos mitjans de les dones i els homes com a percentatge dels ingressos dels homes. La bretxa salarial entre homes i dones pot fer referència a les diferències d'ingressos per hora, setmanals, mensuals o anuals entre homes i dones.

Al món

Les dones perceben, de mitjana, al món, un 23,3 % menys de salari que els seus homòlegs masculins tot i desenvolupar una mateixa tasca de mateix valor.

Font: [ONU](#)

A Catalunya

A Catalunya la bretxa salarial se situa en el 20,64 %.

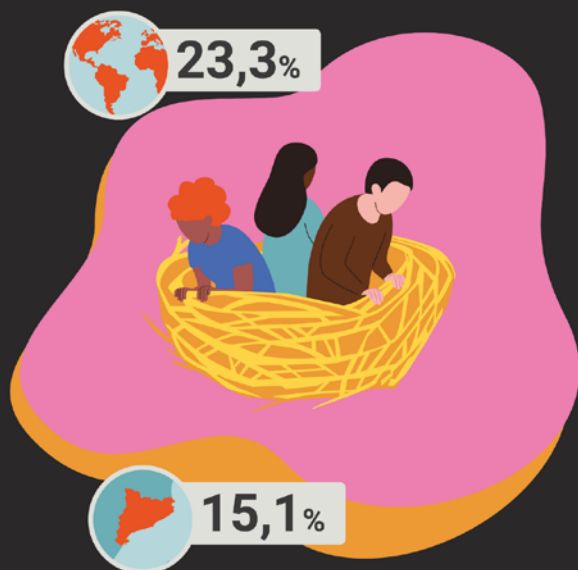
Font: [CCOO Catalunya](#)

Impacte COVID

La crisi de la COVID-19, segons l'OIT, va suposar que les dones veiessin reduïda la seva massa salarial en un 6,9 %.

Font: [OIT](#)

Percentatge de joves que no estudien ni tenen feina ni reben cap tipus de capacitació

Al món

El 23,3 % de joves al món ni estudia ni té feina ni rep cap tipus de capacitació.

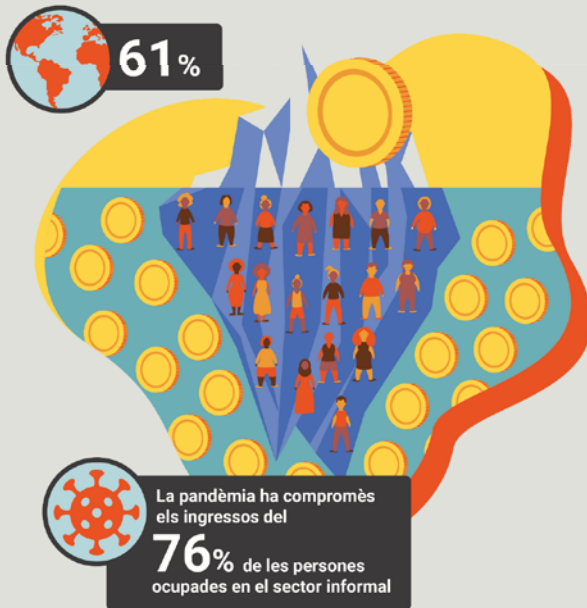
Font: [OIT](#)

A Catalunya

Segons l'enquesta de l'EPA del quart trimestre del 2021, el 15,1 % dels joves de Catalunya no tenia cap ocupació ni tampoc estudiava.

Font: [Idescat](#)

Treball en el sector informal

Al món

El 61 % de la població econòmicament activa del món s'ocupa en el sector informal.

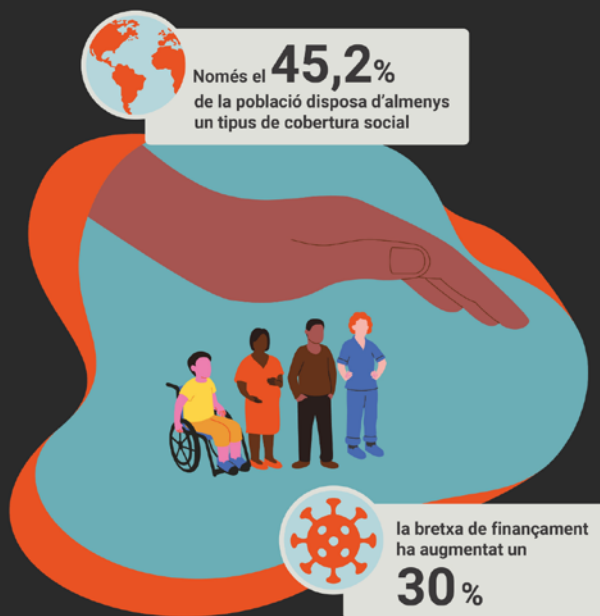
Font: [OIT](#)

Impacte COVID

Les mesures de confinament imposades per la COVID-19 van tenir un impacte negatiu que va afectar i comprometre els ingressos a un 76 % dels treballadors i treballadores d'aquest sector.

Font: [OIT](#)

Protecció social

Al món

Segons l'OIT, només un 45,2 % de la població mundial disposa d'almenys un tipus de cobertura.

Font: [OIT](#)

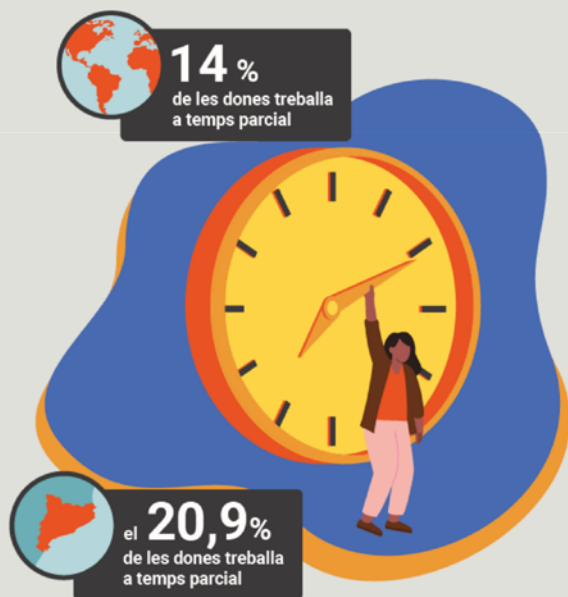
Impacte COVID

La pandèmia ha posat en evidència les profundes desigualtats i les bretxes existents al món en relació amb els sistemes de protecció social, que ha comportat que els sectors de la població més vulnerables hagin hagut d'afrontar les conseqüències econòmiques de la crisi de la COVID-19 sense disposar d'un sistema adequat de cobertura.

Actualment es calcula que la bretxa de finançament de les polítiques de protecció social entre països ha incrementat en un 30 % arran de la COVID-19.

Font: [OIT](#)

Ocupació a temps parcial

Al món

Segons l'OIT, es calcula que el 14 % de les dones al món que treballen ho fan a temps parcial, mentre que en el cas dels homes aquesta xifra es redueix al 7 %.

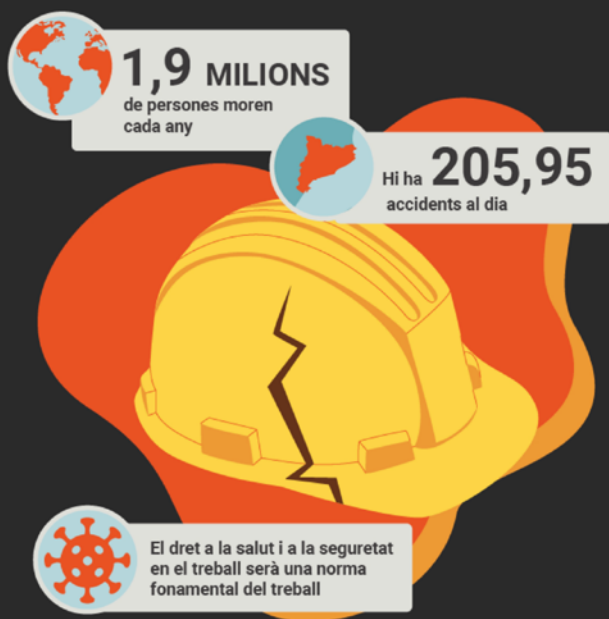
Font: [OIT](#)

A Catalunya

El 6,9 % dels homes ocupats a Catalunya ho estava a temps parcial, mentre que en el cas de les dones aquesta xifra s'elevava fins al 20,9 %.

Font: [INE](#)

Salut laboral i sinistralitat laboral

Al món

Cada any, al món, moren de mitjana 1,9 milions de persones a conseqüència d'accidents laborals i malalties relacionades amb el treball.

Font: [OIT](#)

A Catalunya

Segons dades de l'Idescat, el 2020 es van produir un total de 75.174 accidents de treball. D'aquests, 79 van ser mortals, és a dir, a Catalunya, de mitjana, cada dia es produeixen 205,95 accidents laborals i cada mes haurien mort 6,58 persones en un accident laboral.

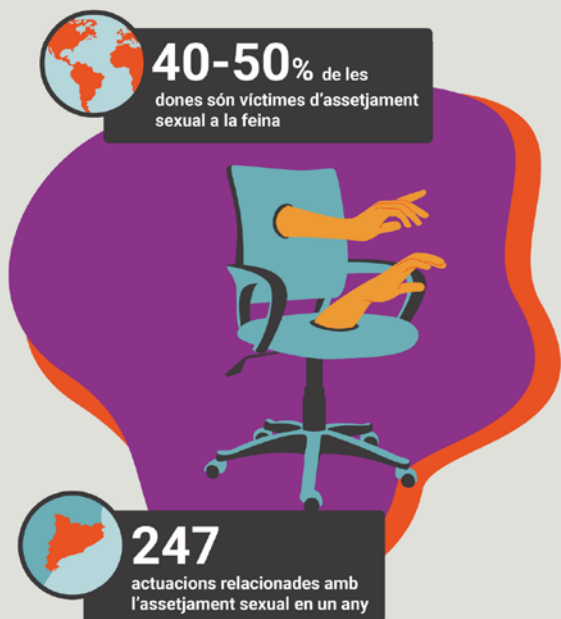
Font: [Idescat](#)

Impacte COVID

Arran de la crisi de la COVID-19, l'OIT sotmetrà a debat, en el marc de la 110a Conferència Internacional de l'OIT, la inclusió de les Normes relatives a la salut i la seguretat en el treball com a part dels Principis i drets fonamentals en el treball del 1998.

Font: [OIT](#)

Assetjament sexual

Al món

Al món, segons la Confederació Sindical Internacional (CSI), el 40 % - 50 % de les dones ha patit assetjament sexual en el treball.

Font: [CSI](#)

A Catalunya

El 2019, el servei d'inspecció de treball va dur a terme 247 actuacions en relació amb casos d'assetjament sexual i protocols d'assetjament sexual, una xifra superior a la del 2018, en què el nombre total de casos era de 18.4.

En aquesta línia, el nombre d'actuacions en relació amb l'assetjament discriminatori per raó de sexe va ser de 43 actuacions respecte de 24 el 2018.

Font: [Observatori del Treball de la Generalitat de Catalunya](#)

Assolirem l'objectiu? Des del moviment sindical, actuem!

El moviment sindical s'empara en la legitimitat de la lluita obrera històrica, que ha permès conquerir i defensar els drets humans laborals, i en l'ancoratge que, fruit d'aquesta lluita, li atorga l'ordenament jurídic nacional i el dret internacional públic (tal com es constata en el dret internacional del treball), per, mitjançant l'acció col·lectiva, defensar els drets de les persones treballadores. Per fer-ho, disposa de dos mecanismes com són la negociació col·lectiva i el diàleg social.

La negociació col·lectiva, juntament amb el lliure exercici de la llibertat sindical, esdevenen, en termes de l'OIT, [1] "els fonaments democràtics" i el mecanisme de governança democràtica del món del treball. La negociació és l'instrument que permet, a la classe treballadora, decidir la regulació de les seves condicions de treball i participar-hi, amb la qual cosa es garanteix la "governança inclusiva i efectiva del treball". [2] Això es concreta en el fet que la negociació col·lectiva:

- Permet adaptar la regulació de les condicions laborals a les especificitats de cada sector i fer-ne partícips les treballadores i treballadors.
- Facilita un sistema de protecció laboral inclusiva basat en la igualtat salarial i en la cobertura i la protecció social de tots els treballadors i treballadores sense raó de discriminació.
- És part d'un model de desenvolupament sostenible, ja que constitueix la base per construir relacions laborals sòlides, participatives i democràtiques.
- Assegura el seguiment i el compliment efectiu de les normes del treball.
- Promou la resiliència del sistema de treball, especialment davant situacions com la generada arran de la COVID-19.
- En els últims anys, el sindicalisme global, a través dels Acords marc globals, que és una mena de negociació col·lectiva (per a més informació, vegeu l'ODS 9), ha desplegat mecanismes de protecció de totes les treballadores i treballadors que desenvolupen la seva activitat al llarg de tota la cadena de valor.

La negociació col·lectiva ha desenvolupat un paper central al món per promoure el **treball digne, garantir la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació, i establir les relacions laborals**. [3]

De la mateixa manera, el diàleg social, entès com el procediment tripartit entre la representació dels governs, l'empresariat i les organitzacions sindicals, [4] és el que permet, en termes de l'OIT, negociar en benefici de l'interès comú, especialment el de les persones treballadores. Això es concreta en:

- Intercanvi d'informació entre diferents actors.
- Desplegament d'espais de negociació i resolució de conflictes.
- Ús de la concertació social per establir espais d'acció en matèria de política econòmica i social.
- Reproducció del model del diàleg social a través d'organitzacions internacionals com l'OIT per impulsar el dret internacional del treball que fixi els estàndards mínims que cal complir en matèria de drets humans laborals comuns al món.

El diàleg social i la negociació col·lectiva són les eines de què disposa la classe treballadora, a través de la seva acció col·lectiva, articulada per mitjà del moviment sindical, per garantir el compliment del dret a un treball digne que compleixi amb els drets humans laborals, que faciliti la cobertura social adequada, que es fonamenti en un model d'ocupació basat en el treball digne, que articuli el lliure exercici de les llibertats sindicals i que assegurí la igualtat de gènere com a eix transversal.

L'exercici del diàleg social i la negociació col·lectiva requereix que hi hagi organitzacions sindicals sòlides, lliures i independents, i d'un ordenament jurídic que reguli i assegurí el lliure exercici de les llibertats sindicals.

Només així es pot construir un model **econòmic que fonamenti un nou contracte social als centres de treball basat en un model de relacions democràtiques i en el treball digne, com a mecanisme de redistribució just de la riquesa, d'emancipació de la classe treballadora i de la promoció d'una societat basada en la justícia social**. [5]

Un projecte de:

Amb la col·laboració de:

El contingut d'aquesta web és responsabilitat exclusiva de la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD.

Aquesta web ha estat elaborada en el marc del projecte "Contribuir a la justícia social a través de l'enfortiment de la ciutadania crítica i compromesa amb els drets humans mitjançant l'Agenda 2030 a Catalunya" que ha dut a terme la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya